

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2011-07-12
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 12517-11
 Enhet 13

KLAGANDE

Frilansjournalist Elisabet Thorsén, enskild firma
 Lostigen 32
 170 75 Solna

MOTPART

Österåkers kommun
 184 86 Åkersberga

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

KONKURRENSVERKET	
2011-07-13	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 146359

Postadress
 115 76 Stockholm

Besöksadress
 Tegeluddsvägen 1

Telefon
 08-561 680 00

E-post:
 forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
 08-561 680 01

Expeditionstid
 måndag – fredag
 09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Österåker kommun (kommunen) genomför en upphandling av konsult journalist/skribent. Upphandlingen genomförs som en direktupphandling. Elisabeth Thorsén är en av flera leverantörer som har lämnat anbud.

Enligt tilldelningsbeslut den 16 juni 2011 avser kommunen att ingå avtal med annan leverantör än Elisabeth Thorsén. I upphandlingsprotokoll av samma datum anges bl.a. följande. Den vinnande anbudsgivaren väljs därför att företaget har lämnat ett utförligt och kreativt förslag på testuppdrag, som kommunen skulle kunna beställa rakt av. Företaget har lång och aktuell erfarenhet av kommunal verksamhet och kommuntidningar. Skribenten har ett personligt sätt att skriva som beställaren tycker passar här. Anbudsgivaren anlitar en professionell fotograf. Priset för temauppslag är lägre.

Elisabeth Thorsén ansöker om överprövning av upphandlingen och anför följande. I sitt tilldelningsbeslut har kommunen angivit att man antagit det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Av förfrågningsunderlaget framgår inte hur de två olika prisuppgifterna viktats mot varandra, dels ett fast pris för att producera ett temauppslag i text och bild fem gånger per år, dels ett timpris för avrop av övriga skribenttjänster. Det vinnande anbudet har ett lägre pris för temauppslag än hon, men ett högre timpris. Av förfrågningsunderlaget framgår inte heller hur olika kvalitetskriterier viktas mot varandra eller mot pris. Inte heller av upphandlingsprotokollet framgår hur de olika prisuppgifterna vägts samman eller hur kvalitet och pris vägs mot varandra. Som upphandlingen är konstruerad är den inte förutsägbar. Det är omöjligt att säga hur olika priser och kvaliteter bedöms, vilket orsakar henne ekonomisk skada.

Kommunen bestrider Elisabeth Thorséns begäran och yrkar att ansökan ska avslås. Till stöd för talan anføres bl.a. följande. Kommunen har i för-

frågningsunderlaget angivit att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas. Man har utvärderat det enligt vart och ett av de angivna utvärderingskriterierna "utbildning", "kompetens" och "erfarenhet" och därefter gjort en sammanvägd bedömning. Som grund för utvärderingen har ett skriftligt testuppdrag använts liksom en muntlig anbudspresentation. Österåkers kommun har inte haft för avsikt att vikta efterfrågade prisuppgifter. Timpris har begärts in upplysningsvis för det fall tillkommande avrop skulle kunna vara aktuellt. Österåkers kommun anser inte att förfrågningsunderlaget kan anses vara svårtolkat eller att upphandlingsförfarandet till någon del strider mot de gemenskapsrättsliga reglerna.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU gäller följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

15 kap. 16 § LOU stadgar följande. En upphandlande myndighet skall anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som har lägst pris.

Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga skall göras enligt 12 kap. 1 § andra stycket.

Den upphandlande myndigheten skall antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 12 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fallande prioritetsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Kriterieviktningen eller prioritetsordningen skall anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

Av 12 kap. 1 § andra stycket LOU följer att vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, skall myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader,

kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

I 16 kap. 5 § LOU anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förfrågningsunderlaget

Tilldelningskriterierna framgår av punkt 2.9 i förfrågningsunderlaget där följande anges. Antagen leverantör ska ha den utbildning, kompetens och erfarenhet som krävs för uppdraget och leverera en tjänst som till alla delar motsvarar beställarens krav ställda i avtalet. Anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga kommer att antas.

Punkten 3.2 beskriver anbudspresentationen. Där anges bl.a. följande. Anbudsgivande företag kan komma att kallas till presentation av sitt anbud den 15 juni. Anbudspresentationen syftar till att ge anbudsgivaren möjlighet att bekräfta sin förmåga att för kommunens räkning utföra uppdraget som skriftligen beskrivits i anbudet.

Uppdragspris beskrivs i punkten 3.3 där det anges att pris ska anges som
– fast pris per temauppslag i SEK exklusive mervärdeskatt
– timpris för tillkommande avrop av skriven text; enstaka artiklar (exklusive foto), textbearbetning, skriven text för webben (kommunens hemsida), skriven text; pressmeddelanden. Vidare anges att bifogat förfrågningsunderlaget finns ett ”testuppdrag” som konsulten ska utföra och bifoga anbudssvaret.

Förvaltningsrättens bedömning

Elisabeth Thorsén har gjort gällande att förfrågningsunderlaget inte uppfyller kravet på förutsebarhet genom att det inte på ett tillräckligt tydlig sätt har redovisat hur bedömningen av anbudet skulle ske.

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Av principen om likabehandling av leverantörer följer att samtliga anbud

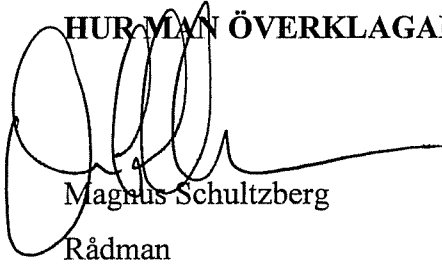
ska vara i överensstämmelse med bestämmelserna i förfrågningsunderlaget för att säkra möjligheten till en objektiv jämförelse av anbuden. Likabehandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet.

Frågan om vilka krav som kan ställas på ett förfrågningsunderlag har varit föremål för Högsta förvaltningsdomstolens prövning i dess avgörande RÅ 2002 ref. 50, varvid bl.a. följande uttalades. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga antas.

Av förfrågningsunderlaget framgår att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas och att anbuden kommer att utvärderas enligt kriterierna ”utbildning”, ”kompetens” och ”erfarenhet.” Hur de olika tilldelningskriterierna bedöms framgår inte. Det anges inte hur kriterierna ska viktas mot varandra eller mot priset. Inte heller anges en prioritetsordning för de olika kriterierna. Effekten blir enligt förvaltningsrättens bedömning oförutsägbar varför förfrågningsunderlaget inte uppfyller kravet på transparens. Kommunen har inte heller anfört att det varit omöjligt att vikta kriterierna eller ange dem i prioritetsordning.

Vid detta förhållande och då bristerna i förfarandet har inneburit en sådan skada eller risk för skada för leverantör som avses i 16 kap. 2 § LOU föreligger skäl för ingripande enligt samma lag. Bristerna är att hänföra till förfrågningsunderlaget och därmed saknas möjlighet för förvaltningsrätten att förordna om en mindre betungande åtgärd än att upphandlingen ska göras om, varför Elisabeth Thorséns ansökan om överprövning ska bifallas och upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Magnus Schultzberg
Rådman

Handläggare har varit Madeleine Marjasin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU